

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

FRIEDMANA I DEATONA ROZMOWY PRZY OKRĄGŁYM STOLE. KTO ZAPŁACI ZA OBIAD?

mgr Jakub Kubiczek

X Kolokwium Noblowskie

Katowice, 30.11.2022

Plan wystąpienia

1. Przedstawienie sylwetek Milтона Friedmana i Angusa Deatona.
2. Teoria dochodu absolutnego.
3. Teoria dochodu permanentnego.
4. Problematyka wyboru międzyokresowego.
5. Wygładzanie konsumpcji.
6. Ograniczenia płynności.
7. Oszczędzanie przezornościowe.

Milton Friedman (1912–2006)

- Student matematyki, chcący zostać aktuariuszem, ale skończył jako (wybitny) ekonomista;
- Ukończył University of Chicago (Master of Arts in Economics);
- Przyjaciel George J. Stiglera;
- Asystent w NBER Simona Kuzneta;
- Prowadził sekcję dotyczącą ekonomii w czasopiśmie *Newsweek*;
- Przewodniczący American Economic Association.
- Nobel (1976) za badania konsumpcji, historii monetarnej oraz stworzenie i rozwinięcie teorii polityki stabilizacyjnej.

Angus Deaton (1945-?)

- Absolwent University of Cambridge (licencjat, magister i doktor);
- Współpracownik Richarda Stone'a (późniejszego noblisty);
- Pierwszy laureat medalu Frischa;
- Przewodniczący American Economic Association;
- Nobel (2015) za badania nad konsumpcją, ubóstwem i bogactwem.

Hipoteza dochodu absolutnego (1936)

$$C_t = \alpha + \beta Y_t$$

gdzie C_t oznacza konsumpcję w okresie t , α to konsumpcja autonomiczna (stała), β – krańcowa skłonność do konsumpcji ($0 < \beta < 1$), Y_t – dochód rozporządzalny w okresie t .

Keynes, J. M. (1936). The general theory of interest, employment and money. Palgrave Macmillan.

Hipoteza dochodu permanentnego (1957)

$$c_p = k(r, w, u)y_p$$

$$y = y_p + y_t$$

$$c = c_p + c_t$$

$$\rho_{y_t, y_p} = \rho_{c_t, c_p} = \rho_{y_t, c_t} = 0$$

p – permanentny, t – bieżący

Friedman, M. (1957). The permanent income hypothesis. In *A theory of the consumption function* (pp. 20-37). Princeton University Press.

Funkcja konsumpcji zgodnie z hipotezą dochodu permanentnego ma następującą postać:

$$C_t = \frac{r}{1+r} + r \left(A_t + \sum_{k=0}^{\infty} \frac{E_t(y_{t+k})}{(1+r)^k} \right)$$

gdzie: A_t - realna wartość aktywów przynoszących dochód według stopy r ; $E_t(y_{t+k})$ - przewidywany realny dochód z pracy członków gospodarstwa domowego w czasie $t+k$ ustalony na podstawie informacji w czasie t .

Deaton, A., & Paxson, C. (1994). Intertemporal choice and inequality. *Journal of political economy*, 102(3), 437-467.

Równania majątku w dwóch okresach

Założmy, że konsument podejmuje decyzje względem dwóch okresów i uzyskuje w nich dwa przepływy, które utożsamimy z dochodem rozporządzalnym (l). Dodatkowo, konsument posiada informacje na temat wysokości przyszłego dochodu rozporządzalnego. Konsument podejmując decyzję uwzględnia stopę procentową (r) i nie pragnie zostawić majątku, ani się zadłużyć.

$$a_{t+1} = (1 + r)(a_t + y_t - c_t)$$
$$a_{t+2} = (1 + r)(a_{t+1} + y_{t+1} - c_{t+1})$$

Campbell, J., & Deaton, A. (1989). Why is consumption so smooth?. *The Review of Economic Studies*, 56(3), 357-373.

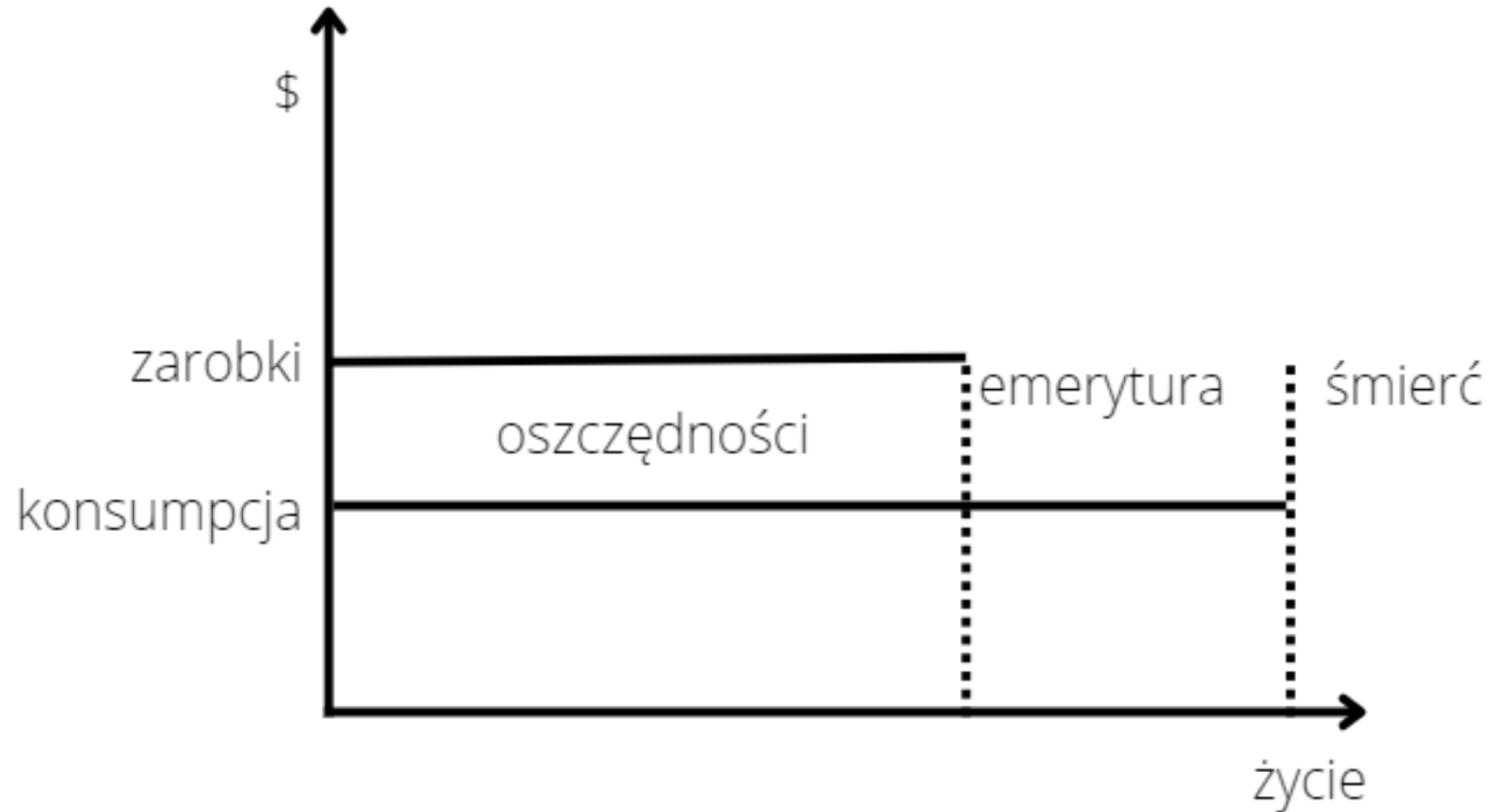

Wybór w dwóch okresach

$$U(c_t, c_{t+1}) - \lambda \left(c_t + \frac{c_{t+1}}{1+r} - a_t - h_t \right) =$$
$$\left(U(c_t) + \frac{U(c_{t+1})}{1+\delta} \right) + \lambda \left(a_t + h_t - c_t - \frac{c_{t+1}}{1+r} \right)$$

Wygładzanie konsumpcji

Ograniczenia płynności

- Jednostka nie może zadłużać się w nieskończoność, pomimo spodziewanego wzrostu dochodu (możliwości spłacenia nieskończenie wielkiego długu).
- Ograniczając dostęp do kredytów albo podnosząc koszt zaciągania pożyczek można uniemożliwić optymalizację konsumpcji międzyokresowej.
- Ograniczenie płynności nie dotyczy wszystkich, zatem niektórzy konsumenci mogą realizować optymalny poziom konsumpcji we wszystkich okresach.

Oszczędzanie przezornościowe

- Oszczędzanie przezornościowe (zapobiegawcze) jest ściśle powiązane z niepewnością dotyczącą przyszłych poziomów dochodów.
- Motyw ostrożnościowy wynika z brak kompletności rynków ubezpieczeniowych, czyli braku możliwości ubezpieczenia się od wszystkich rodzajów ryzyk.
- Jednostka bojąc się złego stanu natury, opóźnia bieżącą konsumpcją, aby uniknąć negatywnych skutków przyszłych niższych dochodów i zachować optymalny poziom konsumpcji.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach